

Lønudvikling blandt udenlandske statsborgere

August 2023

Af Lasse Vej Toft, lvt@kl.dk

Der er store forskelle på både omfanget af udenlandske statsborgere i job og deres lønninger på tværs af opholdstilladelse, sektorer og stillingskategorier.

HOVEDKONKLUSIONER

- I 2022 er den gennemsnitlige timeløn blandt statsborgere fra tredjelande med ophold til erhverv 23 pct. højere end timelønnen blandt danskere. Den positive forskel til fordel for statsborgere fra tredjelande er højere end i 2008, hvor forskellen var på 11 pct.
- Timelønnen for personer EU-opholdstilladelse som lønmodtagere er faldet i forhold til lønnen blandt danskere. I 2008 havde disse personer 10 pct. højere timeløn end danskerne, men i 2022 er timelønnen på samme niveau som danskernes.
- I den private sektor er 14 pct. af lønmodtagerne udenlandske statsborgere. Andelen er steget 9 procentpoint fra 2008 til 2022. Stigningen er især drevet af 3 procentpoint flere personer med EU-opholdstilladelse som lønmodtagere.
- Der er relativt store forskelle på de gennemsnitlige lønninger blandt arbejdskraftindvandring i de forskellige sektorer. Lønningerne er højst i regionerne efterfulgt af de private og statslige sektorer og lavest i kommunerne.
- I forhold til de danske lønmodtagere i samme sektor, så er timelønnen blandt arbejdskraftindvandrerne i gennemsnit ca. 28-40 pct. højere i regionerne og 14 pct. højere i staten. I det private i 2022 tjener statsborgere fra 3. lande med ophold til erhverv 20 pct. mere end danskerne, mens EU-lønmodtagere tjener 6 pct. mindre. I kommunerne tjener arbejdskraftindvandrede mindre end danskerne (hhv. 15-18 pct. mindre).

BAGGRUND

International arbejdskraft spiller en væsentlig rolle på det danske arbejdsmarked. Dels som arbejdskraftreserve bredt set, dels via øget specialisering, som øger virksomhedernes muligheder for at skabe vækst og velstand. Mulighederne for at tiltrække international arbejdskraft varierer dog efter stillingstyper og sektorer. Det afspejler sig blandt andet i lønningerne, som der vil blive set nærmere på i dette analysenotat.

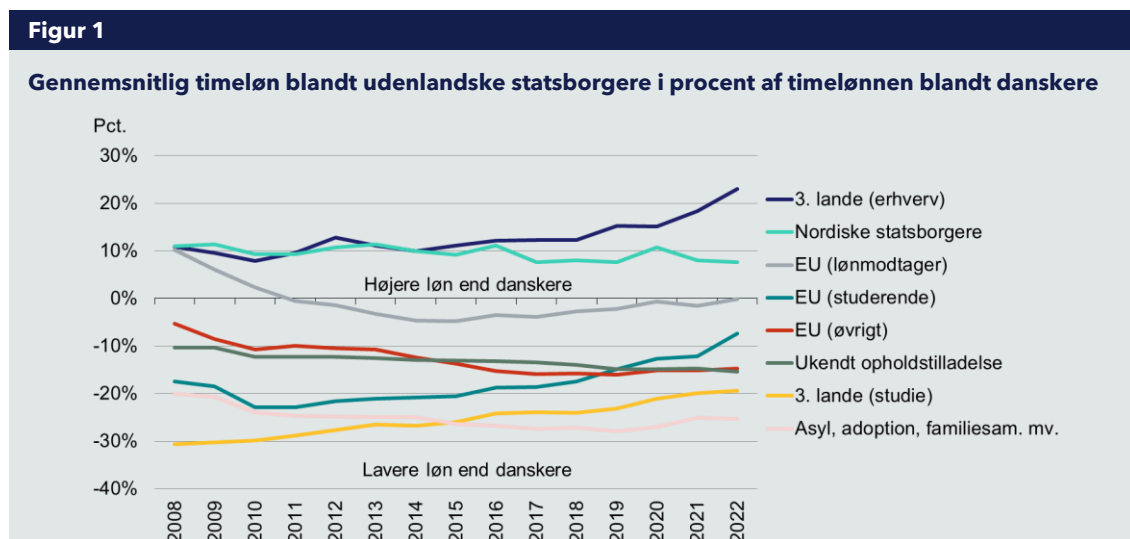
SÅDAN HAR VI GJORT

Der er sket en kobling af data om opholdstilladelser og lønninger i Danmarks Statistiks forskningsmiljø, hvor udviklingen i international arbejdskraft er fulgt fra 2008 til 2022.

Lønudvikling blandt udenlandske statsborgere

I 2022 er den gennemsnitlige timeløn blandt statsborgere fra 3. lande med ophold til erhverv 23 pct. højere end timelønnen blandt danske statsborgere. Den positive forskel til fordel for disse personer er øget i forhold til 2008, hvor forskellen var på 11 pct. Omvendt er det gået for statsborgere med EU-opholdstilladelse som lønmodtager. I 2008 fik disse personer 10 pct. mere end danskerne, men denne forskel faldt efterfølgende, og i 2022 fik EU-lønmodtagerne det samme som danskerne, jf. figur 1.

Den relativt faldende lønudvikling for EU-lønmodtagere skal ses i sammenhæng med, at en større og større andel af EU-lønmodtagerne kommer fra de nye østeuropæiske EU-lande. Lønningerne i de nye EU-lande var og er fortsat lavere end i de gamle EU-lande, og dermed er prisen for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft formentlig også lavere.

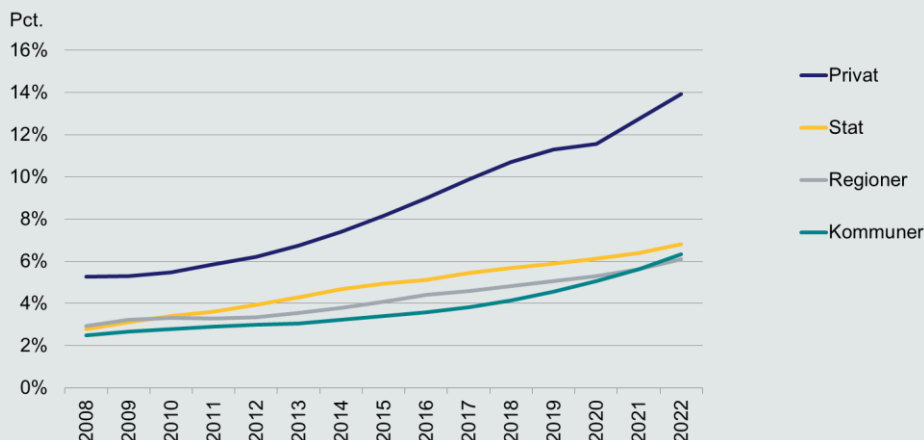
Anm.: 18-64-årige. Lønoplysninger i oktober, november og december 2022.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I den private sektor er 14 pct. af lønmodtagerne udenlandske statsborgere. Der er en højere andel end de offentlige sektorer, hvor 6-7 pct. af lønmodtagerne er udenlandske statsborgere. I den private sektor er andelen øget med 8,7 procentpoint fra 2008 til 2022, mens andelen er øget med 3-4 procentpoint i de offentlige sektorer.

Figur 2

Andel udenlandske statsborgere blandt lønmodtagere i de forskellige sektorer

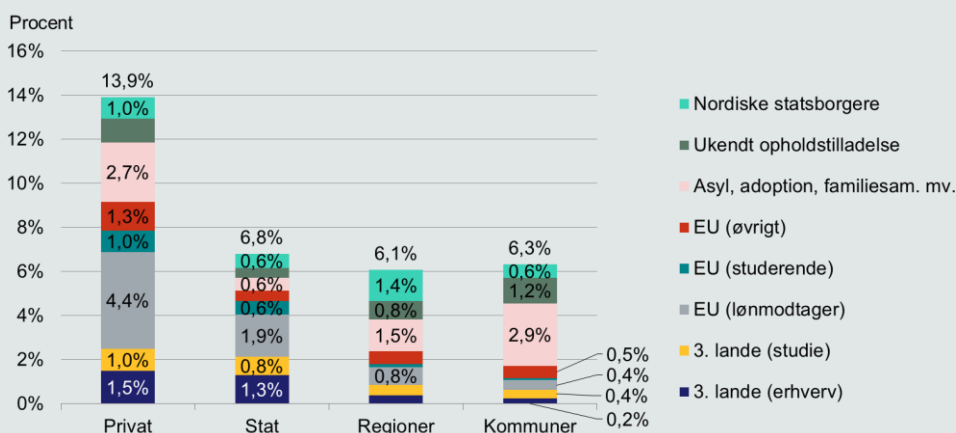
Anm.: 18-64-årige. Opgjort i fuldtidsbeskæftigelse for oktober, november og december i hvert af årene. Offentlige virksomheder, sociale kasser og fonde samt private nonprofitorganisationer indgår ikke.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Ud fra et arbejdskraftsperspektiv er opholdstilladelser rettet mod beskæftigelse i Danmark særligt interessante. I det følgende zoomes der derfor ind på udenlandske statsborgere, der enten er fra 3. lande med ophold til erhverv eller er fra EU og har opholdstilladelse som lønmodtagere - det bemærkes i denne sammenhæng at nordiske statsborgere ikke indgår i disse opgørelser, da de har ret til at bo og arbejde i Danmark uden en særlig opholdstilladelse.

I den private sektor er der især kommet en højere andel personer med EU-opholdstilladelse som lønmodtagere. Denne gruppe er øget fra 1,1 pct. af de ansatte i 2008 til 4,4 pct. af de ansatte i 2022. Samme opholdsgrupper er i staten øget fra 0,6 pct. til 1,9 pct. På trods af stigning er andelen i regionerne fortsat under 1 pct. (0,8) og i kommunerne under en halv procent (0,4) af den samlede beskæftigelse.

Figur 3

Andel udenlandske statsborgere blandt lønmodtagere i de forskellige sektorer, fordelt efter opholdsgrundlag, 4 kvartal 2022

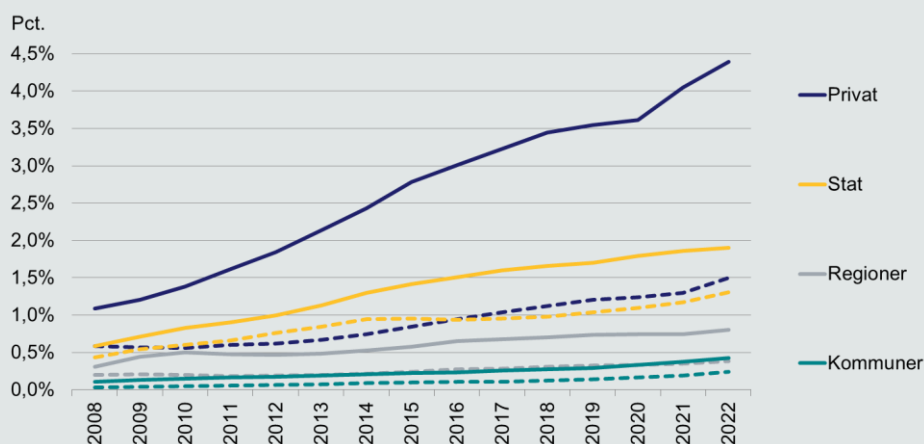
Anm.: 18-64-årige. Opgjort i fuldtidsbeskæftigelse for oktober, november og december i hvert af årene. Offentlige virksomheder, sociale kasser og fonde samt private nonprofitorganisationer indgår ikke.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Ud fra et arbejdskraftsperspektiv er opholdstilladelser rettet mod beskæftigelse i Danmark særligt interessante. I det følgende zoomes der derfor ind på udenlandske statsborgere, der enten er fra 3. lande med ophold til erhverv eller er fra EU og har opholdstilladelse som lønmodtagere - det bemærkes i denne sammenhæng at nordiske statsborgere ikke indgår i disse opgørelser, da de har ret til at bo og arbejde i Danmark uden en særlig opholdstilladelse.

I den private sektor er der især kommet en højere andel personer med EU-opholdstilladelse som lønmodtagere. Denne gruppe er øget fra 1,1 pct. af de ansatte i 2008 til 4,4 pct. af de ansatte i 2022. Samme opholdsgrupper er i staten øget fra 0,6 pct. til 1,9 pct. På trods af stigning er andelen i regionerne fortsat under 1 pct. (0,8) og i kommunerne under en halv procent (0,4) af den samlede beskæftigelse.

Figur 4

Andel lønmodtagere i de forskellige sektorer som er udenlandske statsborgere med opholdstilladelse for hhv. 3. lande til erhverv (stiplet) eller som EU-lønmodtagere (massiv), 4. kvartal i hvert år.

Anm.: 18-64-årige. Opgjort i fuldtidsbeskæftigelse for oktober, november og december i hvert af årene. Offentlige virksomheder, sociale kasser og fonde samt private nonprofitorganisationer indgår ikke.

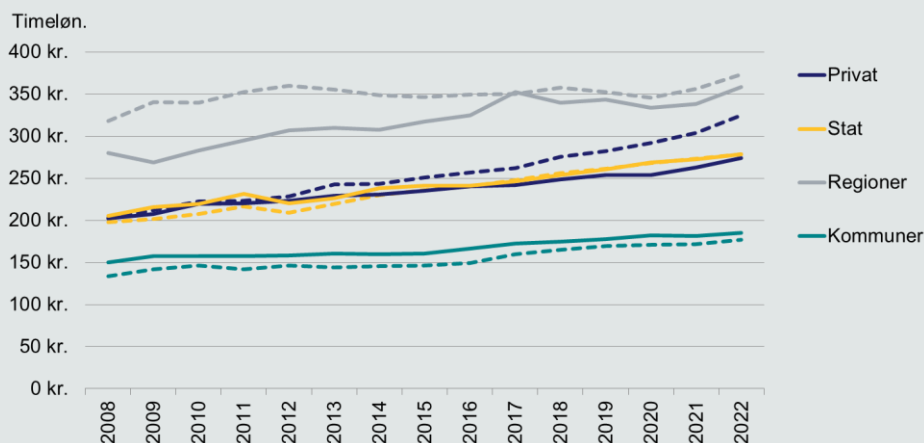
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Andelen af personer fra 3. lande med ophold til erhverv er ligeledes steget mest i det private og i staten, men omfanget er væsentligt mindre. I 2022 udgør disse personer 1,5 pct. af den private beskæftigelse og 1,3 pct. af den statslige. Andelen er klart lavere i regionerne (0,4 pct.) og i særdeleshed i kommunerne (0,2 pct.).

Der er relativt store forskelle på de gennemsnitlige lønninger blandt arbejdskraftindvandring i de forskellige sektorer. Lønningerne er højst i regionerne efterfulgt af de private og statslige sektorer og klart lavest i kommunerne.

Figur 5

Gennemsnitlig timeløn blandt personer med opholdstilladelse fra hhv. 3. lande til erhverv (stiplet) og som EU-lønmodtagere (massiv), 4. kvartal i hvert år.

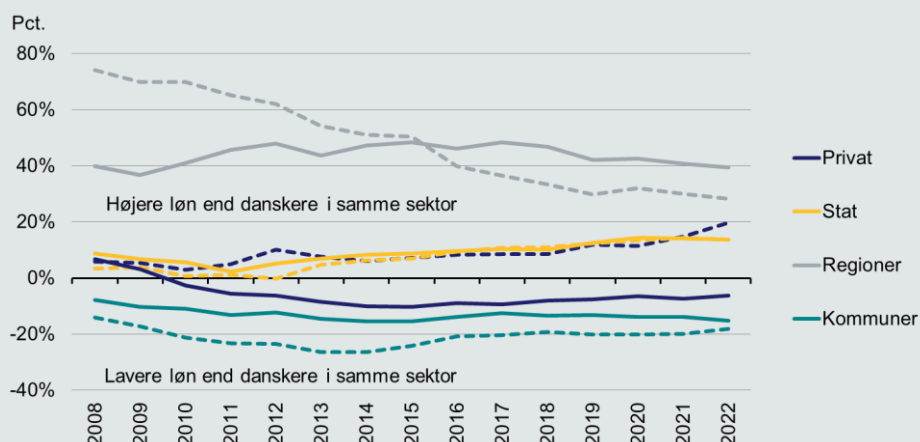
Anm.: Løbende priser. 18-64-årige. EU-lønmodtagere er ekskl. nordiske statsborgere. Lønoplysninger i oktober, november og december i hvert af årene. Offentlige virksomheder, sociale kasser og fonde samt private nonprofitorganisationer indgår ikke.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I forhold til de danske lønmodtagere i samme sektor, så er timelønnen blandt arbejdskraftindvandrerne i regionerne i 2022 ca. 40 pct. højere blandt EU-lønmodtageren og 28 pct. højere blandt de erhvervsindvandrede fra tredjelande. I staten er timelønnen blandt arbejdskraftindvandrerne 14 pct. højere end blandt danskere. I det private er der tydelig forskel på EU-lønmodtagere, som tjener mindre end danskerne, og så personer fra 3. lande med ophold til erhverv, som i 2022 tjener 20 pct. mere end danskerne. I kommunerne er tendensen omvendt, at indvandrere fra 3. lande med ophold til erhverv tjener mindre end EU-lønmodtagere. Begge grupper tjener dog klart mindre end danske lønmodtagere i kommunerne (hhv. 15 og 18 pct. mindre), jf. figuren nedenfor.

Figur 6

Gennemsnitlig timeløn i procent af timelønnen blandt danskere i samme sektor for personer med opholdstilladelse for hhv. 3. lande til erhverv (stiplet) og EU-lønmodtagere (massiv), 4. kvartal i hvert år.

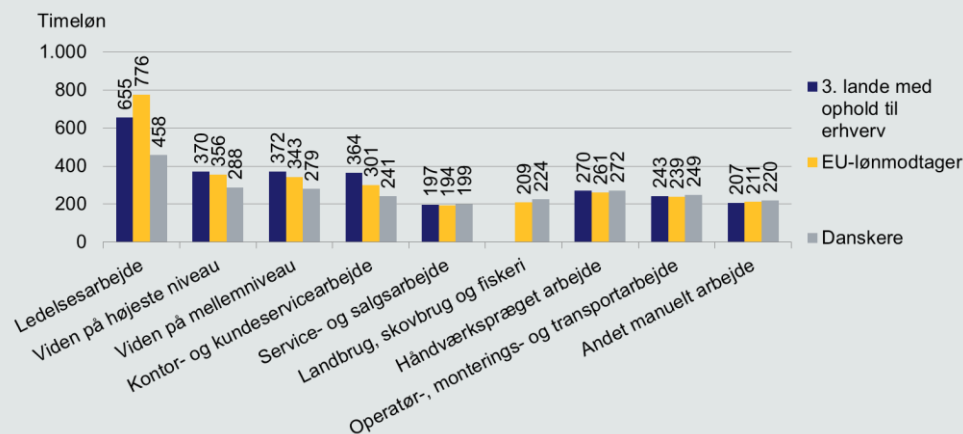
Anm.: 18-64-årige. Lønoplysninger for oktober, november og december i hvert af årene. Offentlige virksomheder, sociale kasser og fonde samt private nonprofitorganisationer indgår ikke.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Arbejdskraftindvandrere tjener især mere end danskere, når arbejdet enten er specialiseret (kræver viden på højeste niveau eller på mellemniveau) eller er ledelsesarbejde. Ligeledes er lønnen højere for arbejdskraftindvandring, når det gælder kontor- og kundeservicearbejde. Derimod er forskellene små, når det gælder fx håndværkspræget og manuelt arbejde.

Figur 7

Gennemsnitlig timeløn i 4. kvartal af 2022 fordelt efter overordnede stillingskategorier

Anm.: Kun kategorier med minimum 200 fuldtidsansatte er medtaget. EU-lønmodtagere ekskl. nordiske statsborgere.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Boks 1

Sådan er dataene opgjort

I Danmarks Statistisk forskningsmiljø er oplysninger om beskæftigelse for lønmodtagere (BFL) koblet med dels befolkningsoplysninger og opholdsgrundlag (ophgin).

I opgørelserne er alene anvendt det seneste registrerede opholdsgrundlag. Kun personer som indgår i befolkningen per 1. januar i mindst et år indgår i opgørelserne. Opgørelserne vedrører alene lønninger i 4. kvartal i hvert år. Disse to forhold vil således frasortere indpendlende arbejdskraft, såvel som arbejdskraft der fx alene arbejder sæsonbaseret inden for landbruget.

Notatet anvender Danmarks Statistisk opregnede arbejdstid (AJO_FULDTID_BESKAEFTIGET). Den opregnede arbejdstid rummer en vis usikkerhed dels i de tilfælde, hvor den konkrete arbejdstid ikke er angivet og derfor må inputeres, dels kan arbejdstiden være angivet unøjagtigt.

En tilsvarende usikkerhed gælder anvendelsen af stillingsbetegnelser (DISCO-koder), som ofte er upræcise. Dels fordi stillingskategorien i et vist omfang er skønsbaserede, dels fordi at de ikke nødvendigvis ajourføres løbende.

Opgørelserne af gennemsnitlig timeløn er den samlede løn divideret med det samlede antal arbejdstimer. Pension indgår ikke i opgørelserne.

Det bemærkes, at tallene for international arbejdskraft ikke er fuldt sammenlignelige med opgørelserne hos jobindsats.dk. Dels er tallene i dette notat aldersafgrænset til 18-64-årige. Dels indeholder dette notat ikke opgørelser for en del af grænsependlerne. Dels indgår permanent opholdstilladelse som en særlig kategori hos jobindsats.dk, mens det i dette notat alene er årsagen til opholdstilladelsen, som er præsenteret.